

FREDS NYTT

Kristna fredsörelsens
tidning # 2 ● 2014

Kyrkan höjer rösten mot rasism

Kyrkans agerande
i Jönköping
den 1 maj visar vägen

/4

Tema 100 ÅR AV ICKEVÅLD

Mer ickevåld behövs

2014 är det 100 år sedan första världskriget bröt ut och ickevåldsrörelsen IFOR bildades. Fredsnytt tittar på ickevåldets status idag.

I världen:

Las Abejas guidas av ickevåld

/13

Porträttet:

Marianne Ejdersten ny ordförande

/11

FREDSNYTT

Fredsnytt är Kristna Fredsrörelsens medlemstidning. Den kommer ut 2 gånger om året med en upplaga om ca 1 500 ex. Kristna Fredsrörelsen arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld och konflikt-hantering.
- Skicka fredsobservatörer till Guatemala, Mexiko och Colombia där de medföljer personer och organisationer som arbetar för fred och mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Ansvarig utgivare

Sofia Walan

Grafisk form och layout

Ulrika Forsberg

Redaktör

Maria Gilljam
maria.gilljam@krf.se
Tfn 08-453 68 45

Omslagsbild

Foto: Mikael Good

Tryck

PrintOne

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet. Svenska missionsrådet har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

● ● ● FREDSKALENDERN

25 oktober

STOCKHOLM Kristna Fredsrörelsen, Ekumeniakyrkan och Nätverket Anabaptist bjuder in till en kväll om fredsarbete, ickevåld och kyrkan. Rebecca och Tom Yoder Neufeld från Kanada föreläser. Detta efterföljs av gruppsamtal och andakt. Plats: Kyrkan vid Brommaplan, kl. 18–21.

13 november

UPPSALA Kerstin Bergeå, ickevåldssekreterare i KrF, berättar om utbildning för ickevåld och om hur fredsobservatörer kan dämpa våldsnivån och skydda människorättsförsvarare i Latinamerika. Plats: Uppsala Missionskyrka, kl. 19.

13–15 november

UMEÅ Mänskliga Rättighetsdagarna pågår där Antonio Gutiérrez Pérez, ordförande för urfolksorganisationen "Las Abejas", som under flera år medföljts av Kristna Fredsrörelsen fredsobservatörer, deltar.

16–23 november

SVERIGE Kyrkornas globala vecka är ett tillfälle för kyrkor, församlingar och organisationer att uppmärksamma globala rättvisefrågor. I år, liksom förra året, är temat "Helig fred – tro som fredsskapare". Läs mer om temat och om vad som händer runt om i landet på globalaveckan.se

19 januari

SVERIGE Tredje måndagen i januari firas Martin Luther King-dagen. I USA är det en nationell helgdag, och i Sverige firas dagen bland annat genom att Martin Luther King-priset delas ut. Läs mer om firandet och priset på martinlutherking.se

10–12 april

STOCKHOLM Kristna Fredsrörelsens årsmöte och rörelsehelg äger rum. Stockholms lokalgrupp står som värdar och helgen bjuder bland annat på insamlingsfest med hemkomna fredsobservatörer.

Nyhetsbrev

● ● ● Få nyheter om

Kristna Fredsrörelsens verksamhet och tips på vad du kan göra för att agera för fred, direkt i din mejlbox, genom att prenumerera på Kristna Fredsrörelsens nyhetsbrev! Det är ett enkelt sätt att hålla sig uppdaterad. Anmäl dig på krf.se/nyhetsbrev.

Ge bort ängel

● ● ● Ge bort en

skyddsängel till någon du tycker om. Passar bra som julklapp, födelsedagspresent eller gå bort-gåva. Genom att köpa och ge bort skyddsänglar bidrar du till **Kristna Fredsrörelsens** arbete för fred genom ickevåld i Sverige och i världen. Beställ din ängel på krf.se/ge-en-gava eller ring 08-453 68 40.

Nu kan du betala din medlemsavgift via autogiro. Läs mer på krf.se.

Aktionstips

● ● ● **Kristna Freds-** rörelsen har gjort ett nytt material med rubriken "Aktionstips för en värld utan vapen". Det innehåller information, samtalsövningar och förslag på aktioner utifrån fyra olika säkerhetspolitiska områden: Nato, FN:s vapenhandelsavtal, små och lätta vapen samt svensk vapenexport. Materialet kan användas av lokalgrupper, församlingar, studiecirklar eller andra som vill diskutera och agera för en värld utan vapen. Finns att ladda hem på krf.se/publikationer och kan beställas via info@krf.se.

Besvikelse efter försvarsöverenskommelse

● ● ● Uppgången mellan Socialdemokraterna och Miljöpartiet om försvarspolitik, som presenterades i september, blev i stora delar en besvikelse. Det skriver Sofia Walan på **Kristna Fredsrörelsens** blogg. Den öppnar upp för ökade försvarsanslag utan tydlig finansieringsplan. Att försvarsexportmyndigheten läggs ner är positivt, men frågan är om det innebär att det stora statliga stödet till vapenindustrin minskar eller om det bara kanaliseras via andra aktörer. Läs hela reaktionen på blogg.krf.se.

Autogiro förenklar

● ● ● Förra året lanserade **Kristna Fredsrörelsen** möjligheten att betala medlemsavgift eller gåva via autogiro. Tack till alla ni som anmält er under året! Vill du också ansluta dig till Kristna Fredsrörelsens autogiro? På krf.se/autogiro kan du läsa hur det fungerar och beställa eller ladda hem blankett.

LÄS
blogg.krf.se

1050 personer är medlemmar i **Kristna Fredsrörelsen**. Tycker du det är för få? Då kan du värva en medlem!

● ● ● Generalsekreteraren har ordet

Icke våld behöver tränas

När jag skriver det här är jag precis på väg till Sydsudan. Släkt, vänner och föräldrar i mina barns klasser har frågat lite oroligt

– Men är det inte farligt där?

Jag svarar att jo, det är farligt, men allra mest för sydsudaneserna själva. I världens yngsta land råder inbördeskrig och över 1,7 miljoner människor befinner sig på flykt. Snart hotar en hungerkris. Jag reser till Sydsudan för att träffa vår samarbetsorganisation Organization for Nonviolence and Development som tillsammans med civilsamhället i landet kämpar för vapenvila och fredsavtal. Samtidigt arbetar de långsiktigt med att minska vapenflödet i landet och utbilda människor i ickevåld och mänskliga rättigheter. När jag berättar för människor runt mig så säger de ofta – Vad bra att det finns människor och organisationer som gör något åt världens krig.

DET ÄR BRA, OCH JAG är särskilt stolt över att företräda en fredsrörelse som ser sig som en del av världen, som ser sig som ofrånkomligt sammanlänkade med andra människor. Inom Kristna Fredsrörelsen vet vi också att ickevåld behöver tränas och användas för fredlig samhällsförändring överallt, i Sydsudan som i Jönköping. Vi vet också att det krävs att vi gör många saker samtidigt i vår strävan att förändra världen. Vi behöver ge stöd till lokala fredsorganisationer i konfliktländer men också påverka politiken, både i Sverige och på internationell nivå, för att minska vapenproduktion och vapenhandel som göder krig och konflikter. Jag hoppas att det här numret av Fredsnytt ska ge nya insikter om hur vi tillsammans både kan göra motstånd och inge hopp. För en bättre värld.

Kyrkan höjer rösten mot rasism

Den första maj i år ringde kyrkklockorna i Jönköping för att varna människor för fara.

Senast detta skedde var 1939, vid andra världskrigets utbrott. Signalen som då varnade för nazismens framfart under Hitlers ledning varnade i år för att det nazistiska Svenskarnas parti skulle demonstrera i staden.

Kyrkklockorna ljöd under de två timmar som demonstrationen pågick, och kyrkans agerande har mötts av positiva reaktioner från många håll. Innan nazisterna påbörjade sin marsch hölls dessutom en ekumenisk utomhusgudstjänst för kärlek och alla människors lika värde. Uppslutningen blev långt större än vad arrangörerna hade räknat med och ett tusental människor samlades utanför Sofiakyrkan.

ATT KYRKANS agerande mot nazism och annan främlingsfientlighet är en viktig del av den dagens antirasistiska rörelse blev tydligt då Svenskarnas parti i slutet av sommaren återigen fick tillstånd att demonstrera på Jönköpings gator. Med första maj i färskt minne bad Nätverket Jönköping Mot Rasism i ett öppet brev till Svenska kyrkan i Jönköping om att det även denna gång skulle firas en gudstjänst utomhus, i nära anslutning till demonstrationen.

”Jesus stängde inte in sig,” skriver nätverket på sin Facebook-sida. ”Han gick ut bland folket. Propagerade för solidaritet och med-

Foto: Jakob Olofsgård

Ett tusental människor samlades för utomhusgudstjänst utanför Sofiakyrkan i Jönköping.

FAKTA

Liknande initiativ har tagits i: Visby, Helsingborg, Karlstad, Stockholm.

Mikael Risenfors

mänsklighet. Han vågade visa att han var arg. Han gjorde motstånd. Så vi väddar till alla er som sjöng, bad och ringde i klockor. Gör det igen!” Trots Svenskarnas partis

mobilisering inför valet i september lyckades inte partiet få ett enda mandat i någon av de kommuner i vilka de ställde upp för val.

Elin Lundell

Psalmsång som ickevåld

SVENSKARNAS PARTI skulle inte få starta sin demonstration förrän den ekumeniska utomhusgudstjänsten som hölls strax innan var avslutad. Detta uttalande från polisen togs på allvar av en grupp som började planera en gudstjänst utan ände.

Mikael Risenfors, medlem i Kristna Fredsrörelsen, var en av ett tiotal personer som satte sig i vägen för den nazistiska demonstrationen och sjöng psalmer. Han åtalades senare för ohörsamhet mot ordningsmakten och rättegången hölls i september.

– Det är allvarligt att bryta mot lagen, säger Mikael och förklarar att han var beredd på att det skulle leda till konsekvenser att sitta kvar

och fortsätta sjunga trots polisens order.

– Men jag menar att mitt agerande är rätt, för det är inte den mänskliga lagen som är den högsta auktoriteten över mig. Mikael menar att då ett nazistiskt parti ges demonstrationstillstånd har det juridiska brustit.

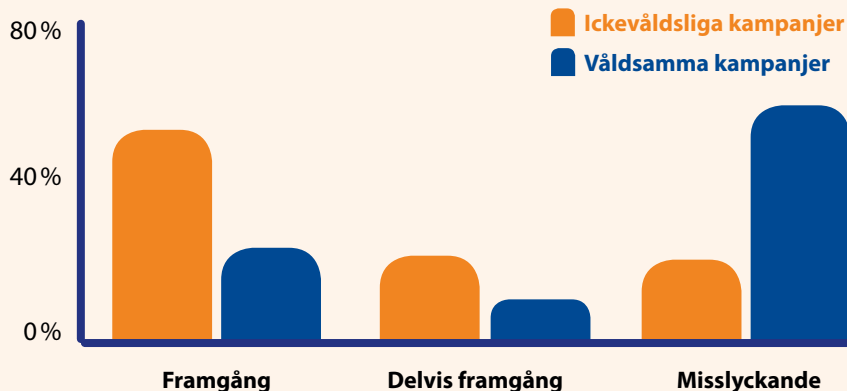
– Då får det moraliska få ta över.

Rättegången gick bra, tycker Mikael och såg den som en möjlighet att få prata om viktiga frågor med samhället. De åtalade dömdes men fick ingen påföljd, vilket är ovanligt i svensk rätt. Aktionen har fått både kritik och lovord i flera medier.

Maria Gilljam

Icke-våld lönar sig

Icke-våldsliga politiska kampanjer har dubbelt så stor chans att lyckas med sina mål, jämfört med våldssamma sådana. Det visar forskning som statsvetarna Erica Chenoweth och Maria Stephan presenterar i sin bok "Why civil resistance works" från 2011.

Icke-våldsliga resp våldssamma kampanjer, åren 1900-2006 med mer än 1000 observerade deltagare.

Bomber kommer inte stoppa IS

Sedan augusti har USA flygbombat i Irak för att försöka hejda Islamiska statens (IS) framfart. Att lidandet och dödandet i Irak och Syrien behöver få ett slut råder ingen tvekan om men bomber är inte en långsiktig lösning, säger Joanna Lilja på Svenska kyrkan.

Föregångaren till nuvarande Islamiska staten bildades strax efter USA:s invasion av Irak. Idag har blivit den främsta jihadistiska gruppen i området och är kända för sin brutalitet.

– IS använder sociala medier för att nå ut med sina propaganda-filmer, säger Joanna Lilja, policyansvarig för Mellanöstern på Svenska Kyrkan.

DERAS FILMER används för att sätta skräck i människorna i området samt att rekrytera nya soldater. Militärstrategiskt är det effektivt, menar Joanna Lilja, eftersom människor i området då flyr hals över huvud av rädsla, istället för

Obama: så ska Islamiska staten krossas
USA utvidgar insats mot Islamiska staten
IS större hot mot Europa än mot USA
Flygattacker mot IS i Irak av Storbritannien

Tidningsrubrikerna om IS har varit många och hårda.

att ena sig och göra motstånd. Det irakiska samhället är också oerhört splittrat och vissa grupper har missgynnats sedan USA:s invasion 2003, vilket underlättar för IS.

I TAKT MED att IS dragit fram har också omvärldens röster höjts för att bromsa deras framfart. Svenska kyrkan har genom ACT Alliance och Kyrkornas Världsråd gjort uttalanden och inlagor som tagits upp i FN:s människorättsråd. Sedan augusti har USA börjat flygbomba mot IS, men det tror inte Joanna Lilja är en långsiktig lösning.

– Flygbombningarna kan vara ett sätt att stoppa IS framfart just

nu, men de skapar inte någon hållbar lösning. För att få en hållbar fred i Irak så måste de styrande verka för ett mer jämlikt samhälle där alla folkgrupper känner sig inkluderade, säger hon.

– Omvärlden behöver kartlägga varifrån IS får sitt stöd och långsiktigt arbeta för att förhindra det stödet, säger Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare Sofia Wallan. Det kommer inte vara lätt men det skulle gå att göra. Är det något vi lärt oss sedan USA:s invasion i Irak är det att vi behöver helt andra metoder än militära invasioner för att skapa långsiktig och hållbar fred.

Maria Gilljam

● FAKTA

IS, ISIS, ISIL, Daesh. Det finns många namn i omlopp på terrorgruppen. Deras officiella namn är IS, trots att de varken är en stat eller att deras värderingar har med islam att göra.

● Forskning

Ickevåld mer effektivt än våld

EN ANALYS AV ickevåldsliga och våldsliga politiska kampanjer, gjord av forskarna Erica Chenoweth och Maria Stephan visar det fredsrörelser misstänkt länge: ickevåld är mer effektivt än våld. Ickevåldsliga motståndsrörelser lyckas dubbelt så ofta som de som använder våld! Fallen de tittat på sträcker sig från 1900-2006 och involverar kampanjer med fler än 1000 deltagare.

VARFÖR ÄR DÅ ickevåld mer effektivt? Chenoweth och Stephens forskning visar att deltagande spelar roll – ju fler människor du får som kan delta i din kamp, desto troligare är det att kampen lyckas. Till en ickevåldslig kamp finns färre hinder för människor att delta. Det är helt enkelt lättare att delta utifrån dina egna premisser, jämfört med att t.ex. gå med i gerillagrupp. Ickevåld lönar sig även på lång sikt, visar forskningen. Det är troligare att det blir ett bättre demokratiskt styre efter en ickevåldslig motståndskamp jämfört med om t.ex. en diktator avsätts med våld.

TIPS: Se klipp på Youtube (på engelska) där Chenoweth presenterar resultatet av hennes forskning. Gå till www.youtube.com och sök på "Why civil resistance works".

● Bok

Lysande bok om ljusskygga vapenaffärer

Boken Saudivapen överträffar den mest rafflande Hollywood-film, skriver Martin Smedjeback. Journalisterna som låg bakom avslöjandet har gjort ett viktigt jobb.

Knappt de mest kreativa manusförfattarna i Hollywood skulle kunna skriva en mer rafflande story. Genom avancerat hemlighetsmakeri, bulvanföretag och svensk säkerhetstjänst så dras planerna upp för att bygga en vapenfabrik i diktaturen Saudiarabien. Anklever och champagne flödar medan fabriksplanerna fortskrider. Tills några modiga visselblåsare hör av sig till Sveriges Radio. Trots lögnen och undanflykter från politiker och myndighetschefer faller hela vapenbygget till slut.

Den enda skillnaden mellan en Hollywoodproduktion och ovan nämnda historia är att denna är helt sann. Det var den 6 mars 2012 som Ekot i Sveriges Radio avslöjade de långt skridna planerna att den svenska myndigheten FOI hade tagit på sig att bygga en vapenfabrik i Saudiarabien, med cirka 30 byggnader, för tillverkning av sprängämnen och pansarvärnsvapen. Men det stoppades genom att några anonyma personer smugg-

Turerna kring saudiaffären, som avslöjades 2012, har nu blivit bok av Bo-Göran Bodin och Daniel Öhman.

lade ut hemligstämplade dokument till Sveriges Radios reportrar Bo-Göran Bodin och Daniel Öhman.

Det är med dubbla känslor jag läser denna bok. Dels stor tacksamhet över att vi har reportrar i Sverige som kan ägna sig åt så gedigen grävande journalistik. Men det är också med känslor av skam och förvåning. Hur kan det vara möjligt att svenska myndigheter och toppen av vår regering stödjer diktaturer på detta handfasta sätt? Visst, försvarsministern Sten Tolgfors fick avgå och vapenfabriksbygget blev stoppat. Men ingen blev åtalad och vapenexporten till Saudiarabien fortsätter. Nu har journalisterna gjort sitt. Nu krävs det av oss fredsvänner att göra vårt. Det är dags att stoppa vapenexporten!

Martin Smedjeback

● FAKTA

Senast 15 dec. presenteras förslag från utredning om reglerna kring vapenexporten. Utredningen tillsattes efter saudiaffären.

Foto: Kristina Fredsrörelsen

Förbipasserande vid tunnelbanan i Alvik, Stockholm uppmanas att våga säga ifrån.

Kreativ aktivism

● ● ● Under höstterminen 2014 pågår Kristina Fredsrörelsens kurs "Kreativ aktivism". Den undersöker hur kreativa uttryck kan användas för att motverka orättvisor och bygga fred. Kursens första träff hölls på fredsdagen då de bland annat lärde sig mer om graffiti och textiltryck.

Fred

– hur svårt ska det va?

De senaste 100 åren har inneburit förödande krig med miljontals döda och massiv förstörelse. Samtidigt har ickevåldsrörelser världen över störtat diktaturer och militanta regimer. Ändå känns världen idag mer våldsam än på länge. Hur kommer det sig att fred verkar vara så svårt? →

Maria Olsson och Helena Johansson hänger upp fredstranor i ett träd på Skärholmens torg i Stockholm, i samband med internationella fredsdagen. Fredstranor viks till minne av flickan Sadako Sasaki som dog, 12 år gammal, efter att ha drabbats av leukemi efter atombombsattacken i Hiroshima.

Sprayad graffiti är en form av gatukonst som används av många fredliga motståndsrörelser runt om i världen. Shamsia Hassani från Afghanistan är ett nu verksamt exempel på en graffiti-konstnär som sprayar med ett budskap om fred och "Vita rosen" var en grupp som använde graffiti som protest mot Hitlers nazistiska styre.

→ en sketch från 1985 frågar komikern Sven Melander en flicka vad hon önskar sig mest av allt på jorden. Men han får inte det svar han vill ha. Flickan önskar sig så triviala saker som en docka och en cykel! Sven blir argare och argare och till slut tvingar han fram det önskade svaret ur flickan, nämligen fred. Det är ju fred på jorden alla barn önskar sig mest av allt!

Nu är detta visserligen bara en sketch från ett gammalt humorprogram på TV. Men den säger kanske något om oss människor. Såklart vi vill ha fred på jorden! Men först vill vi ha en cykel.

2014 har varit året med de stora årsdagarna för fredsrörelsen. Inte alla har varit värda att fira, som exempelvis hundraårsdagen för första världskrigets utbrott den 28 juli. Att Sverige i år haft 200 år av fred ska vi naturligtvis vara glada för. Samtidigt göder den svenska vapenexporten konflikter på andra ställen i världen.

BARA EN MÅNAD efter första världskrigets utbrott bildades International Fellowship of Reconciliation (IFOR), idag en global ickevåldsrörelse där Kristna Fredsrörelsen är medlemmar. I augusti i år firades detta med ett stort 100-årsjubileum i Konstanz, Tyskland. För gemene svensk är IFOR tämligen okänt men de har haft stor betydelse för ickevåldsmotståndet i världen genom åren. Det var bland annat genom IFOR som Martin Luther King fick upp ögonen för ickevåld. Personer från IFOR har också spelat stor roll i utbildning av motståndsrörelser runt om i världen, som senare har lyckats störta diktatorer.

” När vi har kommit så långt – då kan vi på allvar utmana människors uppfattning om krig som ett effektivt verktyg!

VID TIDEN FÖR första världskriget var det sannerligen inte lätt att hålla fast vid sin önskan om fred på jorden. Nationalismen svepte som en våg över Europa och under nationens flagga samlades människor i en stark vilja att gå ut i krig och dö för sitt fosterland. I boken "Aldrig mera krig" av Adam Hochschild (utgiven 2012) berättas om denna krigsiver och hur personer som före kriget varit högljudda fredsförespråkare, bytte sida när kriget var ett faktum. De som ändå protesterade mot kriget straffades, såväl juridiskt som socialt. Därför är det viktigt att minnas och lära av de som gjorde motstånd; den brittiske kväkaren Henry Hodgkin och den tyske lutheranen Friedrich Siegmund Schultze som i augusti 1914 skakade hand på en tågstation i Tyskland, lovade att de aldrig skulle kriga mot varandra och startade IFOR. Eller alla de män som vapenvägrade och därmed hamnade i fängelse. Eller kvinnorna som samlades i Haag 1915 för att protestera mot kriget och bildade Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet.

TENDENSEN ATT tvivla på fredens möjligheter när det blir skarpt läge märks också i vår tid. Att ropa på vapen och bomber för att förhindra terrorister eller militanta diktatorer är oerhört lätt. Det är

nog många, även personer inom fredsrörelsen, som reflexmässigt stämmer in i den kören. Visst, vi vet att vapen inte löser problemet. "Men vad ska vi göra då?!" är det många som frågar sig.

DEN FRÅGAN ÄR just vad Kristna Fredsrörelsen arbetar för att söka svar på. Den har även engagerat forskaren och aktivisten Stellan Vinthagen. Han är nyutnämnd professor i fredligt motstånd vid universitetet i Massachusetts, USA, den första i sitt slag i världen. Han har studerat och forskat om ickevåld och sociala rörelser i många år. Och han konstaterar att användandet av ickevåld som metod aldrig har varit så utbredd som nu. Samtidigt är den allmänna kunskapen om metoderna väldigt begränsade.

– Det som är uppenbart för oss som håller på med ickevåld men som på något märkligt sätt missas av den konventionella statsvetenskapen och fredsforskningen, det är ju det anmärkningsvärda i de senaste decenniernas dramatiska folkliga obehäpnade uppror som har störtat till och med militariserade diktaturer, säger han på en lite hackig Skype-linje från USA.

En del av problemet, menar Stellan, är att ickevåldsmetoder inte studeras ens i närheten lika mycket som man vid försvärshögskolor och -akademier runt om i världen studerar krig. Ingen, eller i al-

la fall ytterst få, studerar varför den ickevåldsliga kampen fungerade för att störta den första regimen i Egypten men har fått bakslag med en ny militär regim. Varför fungerade ickevåldsmetoderna i Tunisien men inte i Libyen eller Marocko?

– När inte forskningen intresserar sig för att fördjupa sig i de frågorna, generellt sett, då är det lite mycket begärt att en enskild människorättsorganisation som kämpar för att överleva i till exempel Marocko, ska göra den analysen själva.

VARFÖR DET SER UT så här har delvis med resursfördelning att göra. Mångdubbelt mer resurser går till forskning om krig och krigsmetoder än till ickevåld. Fredsrörelser har ofta svårt att finansiera sin verksamhet. Därför ligger civilsamhället och forskningen kring ickevåld och fredliga konfliktlösningsmetoder långt efter, menar Stellan.

– Det gör att när akuta situationer uppkommer, som nu med Islamiska staten till exempel, vänder vi oss mot Obama och EU och frågar vad de tänker göra. Det är ju ett väldigt stort misslyckande! Det är pinsamt när det händer igen och igen, säger han frustrerat.

Vi som arbetar för och med ickevåld borde kunna komma med ett eget svar, menar Stellan. Ett sofistikerat svar som bygger på kompetens om det specifika

Demonstrationer är en av de 198 ickevåldsmetoder som Gene Sharp listar i sitt betydelsefulla verk "The politics of nonviolence".

landet eller området samt om ickevåld som metod.

– När vi har kommit så långt – då kan vi på allvar utmana människors uppfattning om krig som ett effektivt verktyg!

OCH ÄVEN OM det är en bit kvar dit så är den visionen inte helt ouppnåelig. Kan-ske är vi där inom några decennier.

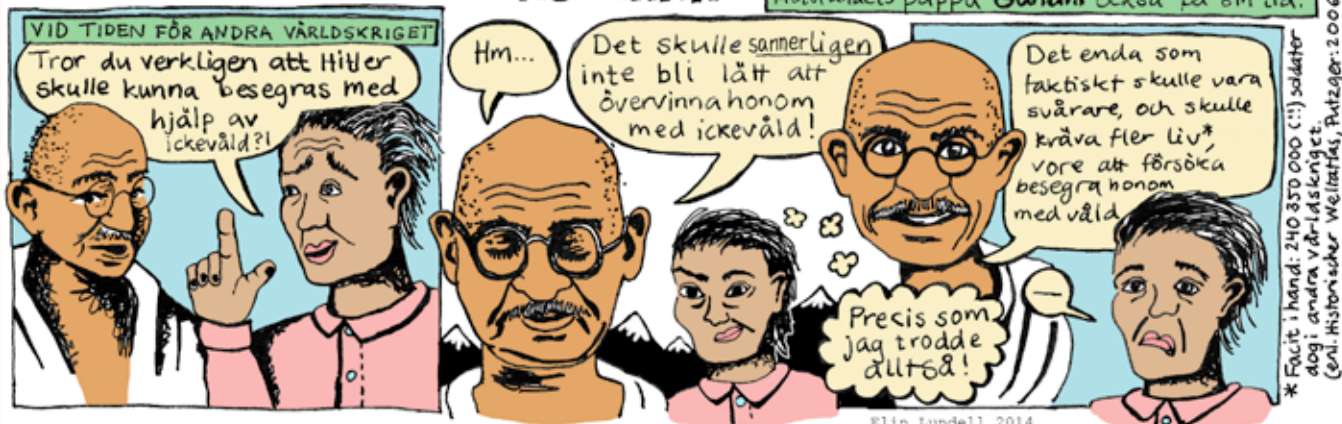
– När man ser på tendenserna och vad som hänt de senaste åren så är forskningen definitivt på gång, säger Stellan. Och om man ser på de dramatiska resultat som den här nästan helt oförberedda, oinformerade typen utav metod har haft

i att störta militariserade regimer så är jag övertygad om att det kommer uppstå mängder av grupper i världen som lik-som Kristna Fredsrörelsen ser att "okej, de här metoderna måste vi lära oss mer om!".

ATT KONFLIKTER kommer fortsätta uppstå i världen är självklart. De är en del av livet. Frågan är bara hur vi hanterar dem, inte bara på ett personligt plan men också nationellt och internationellt. För självklart vill de allra flesta människor ha fred. Vi måste bara lära oss hur man gör.

Maria Gilljam

TIOTUSEN KRONORSFRÅGAN TILL ICKEVÅLDETS FÖRSVARARE

Genom
organiserat
ickevåld kan
rasism och nazism
motarbetas

Inspireras av Jönköpingsmodellen

Jönköpingsborna gick samman och manifesterade för ett öppet, medmänskligt och mångkulturellt samhälle. Vad var det som gjorde den här manifestationen framgångsrik?

Några av initiativtagarna till protesten delade i en debattartikel som

publicerades i Aftonbladet under rubriken "Så motade vi bort nazisterna från vår stad", med sig med sig av hur de gick till väga.

Följande punkter är en sammanfattning av deras råd.

● Planera och mobilisera

Träffas i förväg och planera tillsammans i god tid innan manifestationen ska äga rum. Bjud in många olika grupper och organisationer, och gör mötet öppet för "vanligt folk".

● Hitta den samlande kraften

Mobilisera människor med hjälp av en organisation som har stort förtroende i lokalsamhället. I Jönköping kunde kyrkorna mobilisera sina medlemmar och samla dem till gudstjänst, men den samlande kraften kan också vara ett fotbollslag, ett studieförbund eller en moské.

● Uppmuntra alla initiativ

En mångfald av idéer och initiativ är en styrka, och människor som får använda de uttryckssätt som passar dem bäst blir uthålliga. Istället för att försöka få alla människor att göra samma sak, bör olika typer av motstånd komma till uttryck parallellt.

● Kommunicera – med alla

Det är viktigt att alla som på något sätt är inblandade i motståndet delar med sig av information om sina planer för varandra. På så sätt minimeras risken för konflikter motdemonstranter emellan.

● Våga vara modig – och fredlig

Många som engagerade sig i motståndet i Jönköping läste på och tränade sig i ickevåld, konflikthantering och civil olydnad.

Margareta Andermo, medlem i Kristna Fredsrörelsen och ickevåldstränare, var med och organiserade manifestationen i Jönköping. Vad är ditt tips till andra som vill göra något liknande?

– Vardagsdemokrati och vardagsfred. Att lyssna, samtala och öppna för vänskap och kontakter med dem vi brukar gå förbi eller bara nicka åt. Utbildning för mötet med såväl meningsmotståndare som med de nya grannarna vars språk och kultur jag inte känner till. Det finns oanade möjligheter - hör med Kristna Fredsrörelsen och Bilda om utbildning på din ort! Och ställ krav på politikerna du valt för en värld i fred!

FAKTA

Marianne Ejdersten

Ålder: 44 år

Bor: i Sigtuna

Familj: Änka efter att maken dog oväntat våren 2013. Makens son Mika, som bor i Helsingfors. Mamma Eivor.

Egenskaper: nyfiken, orädd, spontan, glad och envis. Tycker om att leda möten och att experimentera med olika mötesformer för att öka delaktigheten.

Intressen: religion, läsa deckare, resa, umgås med familj och vänner, blommor, fotografera och skriva.

/// Kristna Fredsrörelsens nya ordförande

”Jag vill vara med och utveckla”

På Kristna Fredsrörelsens årsmöte i april valdes Marianne Ejdersten till ny ordförande. Det är en mycket engagerad person som nu tar upp ordförandeklubban efter Peter Lööv Roos.

Marianne arbetar halvtid för Kyrkornas Världsråd och halvtid på Svenska kyrkan kansli i Uppsala. Hon har en utbildning i strategisk affärskommunikation från IHM Business School och har 20 års erfarenhet av arbete med bland annat kommunikation, ledningsfrågor och förändringsarbete. Hon brinner för att göra världen en smula bättre och bekämpa orättvisor i det lilla och i det stora. Detta är Mariannes andra omgång i styrelsen, den första var i början av 2000-talet då hon satt som vice ordförande.

Vad vill du fokusera på som ordförande?

– Jag vill vara med och ta ansvar och utveckla folkrörelsearbetet och sätta fredsarbetet och fredsrörelsen än tydligare i fokus. Det sker bäst genom samarbete med andra, till exempel Life and Peace och Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa. Det är med stor glädje och ödmjukhet som jag leder denna 95-åriga rörelse för fred och ickevåld. Mitt främsta bidrag är att utveckla rörelsens organisation och skapa en plattform för framtiden. Det är ett arbete som sker tillsammans med arbetsutskott, styrelse, generalsekreterare, ett 30-tal medarbetare i Sverige och utomlands samt lokalgrupper och medlemmar. Jag vill skapa stor delaktighet och

KONTAKT

Kontakta gärna Marianne om du frågor, idéer eller tankar kring Kristna Fredsrörelsens arbete! Hon nås på marianne.ejdersten@svenska-kyrkan.se eller via Facebook och Twitter (@MarianneEjder).

skapa förutsättningar för framtiden!

Du var på IFOR:s 100-årsjubileum i augusti. Vad bär du med dig därifrån?

– Två saker: dels att freden i världen förenar alla människor oberoende av ålder eller religion. Dels mötet med de fyra unga kvinnor som representerade Kristna Fredsrörelsen på IFOR:s fredsläger i samband med jubileet. Jag beundrar de fyras engagemang och vilja att förändra världen.

– Jag tror att vi behöver IFOR än mer framöver i vår globaliserade värld. Vi behöver ha lokala och globala kontakter. Vi behöver föra direkta samtal för att öka förståelsen och för att bygga broar för fred och rättvisa i världen.

Maria Gilljam

Icke våldsliga protester mot gruva

I Guatemala har ilskan över gruvprojektet El Tambor, som riskerar få förödande konsekvenser, fått människor att gå samman i icke våldsliga protester. Motståndet, känt som La Puya, har blivit en symbol för fredligt motstånd i Guatemala.

Det hela började för två år sedan. Då blockerade boende i närheten av gruvan dess ingång. De protesterande krävde människors rätt att skydda och försvara sig mot människorättskränkningar. Sedan dess har de fortsatt sin blockad, dygnet runt, för att förhindra vidare brytning. Gruvan, som ägs av det amerikanska företaget Kappes, Cassidy & Associates, har fått kritik på grund av dess allvarliga miljömässiga och sociala konsekvenser. Bland annat riskerar stora mängder arsenik att släppas ut i grundvattnet och spridas genom luften, enligt amerikanska experter. Gruvbrytningen påbörjades också utan samråd med befolkningen i området, något Guatemala förbundit sig till genom internationella konventioner.

LA PUYA OMNÄMNS ofta som den mest artikulerade icke våldsrörelsen i Guatemala och har på många sätt blivit en symbol för fredligt motstånd i landet. I nationell media har dock rörelsen upprepade gånger smutskastats och gruvbolagets privata säkerhetsstyrkor har vid flera tillfällen försökt provocera rörelsen genom att avlossa skott i närheten av de protesterande. Även flera fall av misshandel har rapporterats och i juni 2012 blev Yolanda Oqueli, en av

Demonstranterna vid gruvan El Tambor blev i maj våldsam av polisen.

● FAKTA

El Tambor är inte den enda gruva i Guatemala som mött kritik. En annan är Marlingruvan, som Fredsnytt skrivit om tidigare. De svenska AP-fonderna har investerat 249 miljoner i bolaget som äger gruvan.

frontfigurerna inom motståndet, skjuten och allvarligt skadad i ett ouppklarat mordförsök. Alvaro Sandoval Palencia, en av rörelsens företrädare, menar att gruvföretagets våldsamma metoder spär på våldsbruket i samhället.

– Befolkningen splittras och tilliten mellan människor blir lidande, säger han.

Den 23 maj i år hade människor i vanlig ordning satt sig ner på marken framför ingången till gruvområdet för att genom bön och sång försöka uppmana poli-

sen att lämna platsen. Istället blev de våldsamt avhysta. Flera skadades och många greps. Framtiden för motståndet i La Puya är nu oviss. De ständiga attackerna och myndigheternas ovilja till dialog har gjort att många frågar sig hur länge de ska orka fortsätta. Men Alvaro menar att det inte finns något annat val än att fortsätta den icke våldsliga kampen.

– Vi fortsätter att tro på fredliga metoder för att göra vår röst hörd.

Julius Copcutt

Virginia Matamorros Alas

Framgång för vapenvägrare

● ● ● I Fredsnytt nr 3–4/2013 berättade vi om arbetet för rätten att vägra militärtjänst i Colombia. Nu har ett stort framsteg gjorts i arbetet!

I september erkände konstitutionsdomstolen i Colombia en ung mans rätt till samvetsvägran på grund av sin religiösa över-

tygelse. Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisation Justapaz har varit juridiskt ombud för den unge mannen och arbetat hårt för hans fall. De ser detta som en stor seger, både för honom och hans familj och för att det stärker rätten att vägra militärtjänst på grund av religiösa skäl.

● Mexiko

Antonio kämpar för upprättelse

Varje vecka lämnar Antonio Gutiérrez Pérez sin familj och sitt lantbruk i byn Tzajalchén, i södra Mexiko, för att några timmars resväg bort arbeta ideellt som ordförande för organisationen Las Abejas. Kontoret ligger i byn Acteal, platsen där 45 av Las Abejas medlemmar för 17 år sedan dömdes i en massaker.

Las Abejas är en pacifistisk organisation som grundades 1992 av personer från den katolska kyrkan, med syftet att med ickevåld kämpa för urfolks rättigheter. Organisationen består av ungefär 3000 medlemmar, majoriteten av dem är lantbrukare från urfolksgruppen Tzotzil.

DET VAR NÄR flera av organisationens medlemmar hade sökt skydd från paramilitären och samlats för att be i den lilla kyrkan i Acteal som paramilitären gick in i byn och mördade 20 barn, 18 kvinnor och sju män. Strafffrihe-

ten som omgärdar fallet är nästan total, och en majoritet av de som häktades för inblandning i dådet har idag frigivits, på grund av att Mexikos högsta domstol ansåg att rättsprocessen mot de åtalade inte hade genomförts på rätt sätt.

De paramilitära grupperna som gick in i Acteal hade kopplingar till statliga aktörer, och därför lever Las Abejas medlemmar idag delvis i autonomi, med så lite kontakt med staten som möjligt. Det finns helt enkelt inget förtroende kvar för myndigheterna. Las Abejas driver därför egna skolor och hälsocenter.

ORGANISATIONEN driver också en process i den interamerikanska domstolen för mänskliga rättigheter, med förhoppningen att ställa den mexikanska staten till svars för de grymma våldsdåden. Kampen för upprättelse och rättvisa är Antonios drivkraft.

– Vi fortsätter att kräva rättvisa, säger han med bestämd röst.

Foto: Sanna Sjöblom/Kristna Fredsrörelsen

Vi fortsätter att kräva rättvisa, säger Las Abejas ordförande Antonio Gutiérrez Pérez. Han besöker Sverige i november.

Las Abejas har under flera år medföljts av Kristna Fredsrörelsens fredsobservatörer och i november kommer Antonio till Sverige på besök, i samband med Mänskliga Rättighetsdagarna i Umeå och "Kyrkornas globala vecka".

Elin Lundell

Tio års medföljning i Colombia

●●● I år är det tio år sedan Kristna Fredsrörelsen började skicka fredsobservatörer till Colombia. Detta uppmärksammades i september med ett välbesökt seminarium i huvudstaden Bogotá. Deltog gjorde representanter från colombianska staten, FN, Sveriges och Kanadas ambassad samt Kristna Fredsrö-

relsens medföljda organisationer. Situationen för människorättsförsvarare i Colombia är fortfarande allvarlig. Under första halvan av 2014 mördades 30 människorättsförsvarare och 194 utsattes för fysiska angrepp, enligt människorättsorganisationen Somos Defensores.

FILM

Se en film om arbetet i Colombia på colombia.krf.se

FN:s vapenhandelsavtal träder i kraft

●●● I september skrev det 50:e landet på FN:s vapenhandelsavtal, vilket gör att avtalet kommer träda i kraft på julaften i år. Det kan få till följd att Sverige måste skärpa sin vapenexportlagstiftning. 121 stater har skrivit under avtalet och 53 har ratificerat det.

● Kyrkornas globala vecka

En vecka med helig fred

Den 16-23 november pågår Kyrkornas globala vecka med tema "Helig fred".

Kyrkornas globala vecka 2014 handlar om trons möjligheter att skapa fred som är mer än frånvaron av krig. En rättfärdig fred, som lovar frihet och rättvisa. En fred mellan stater och mellan människor. Runt om i Sverige arrangerar kyrkor och församlingar aktiviteter på temat. Besök globalaveckan.se för att se vad som händer i din stad. Där finns också inspirerande material och tips.

Kyrkornas globala vecka vill bland annat belysa att konflik-

Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp i Alingsås m.fl. anordnade förra året en internationell fest där deltagarna bland annat fick måla flaggor.

Foto: Ulf Söderh

ter där religion utgör huvudfrågan är ovanliga, tvärtom vad många tror. Trots detta är det viktigt att öka förståelsen av religioners roll i

olika konflikter, och att uppmärksamma att religioner vanligtvis har ett kärnvärde som handlar om fred – inte om krig.

Maria Gilljam

Unga på fredsläger

● ● ● I samband med International Fellowship of Reconciliations 100-årsjubileum i augusti anordnades ett fredsläger för unga.

Fyra stycken personer från Sverige tog tåget ner till södra Tyskland för att delta i lägret. Under lägret skrev en av deltagarna, Karin Edler, så här på Kristna Fredsrörelsens blogg:

”Jag är imponerad av lägrets deltagare. Vi bidrar alla med olika bakgrunder och kunskaper. Diskussionerna är levande, och det ger mig kraft att se unga människor från alla världens länder ta ställning för sådant de tycker är fel. Lägret är en perfekt grogrund för fortsatt fredsengagemang och som en ungdomsrepresentant sa till IFOR:s styrelse under pågående årsmöte tidigare i veckan: People often talk about the youth as a future thing. But we are here, and we are now.”

● **LÄS MER**
Läs mer om lägret på sverige.krf.se.

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Medlemmarna Sara, Samuel och Henric samtalar och fikar under rörelsehelgen 2014 i Göteborg.

Stockholm bjuder in till rörelsehelg

Välkommen till Stockholm den 10-12 april för Kristna Fredsrörelsens årsmöte och rörelsehelg!

Stockholms lokalgrupp står som värdar för 2015 års rörelsehelg och årsmöte. Det blir en helg då vi möts för att diskutera fredsfrågor och forma vår snart hundraåriga fredsrorelse för framtiden. Det blir

också insamlingsfest tillsammans med hemkomna fredsobservatörer. Styrelse, lokalgrupp och kanslipersonal håller nu på att planera helgen. Mejla dina tips och idéer på vad du vill att helgen ska innehålla till styrelsen@krf.se. Helgen är ett tillfälle för hela rörelsen att träffas, så dina synpunkter är viktiga!

100 år av ickevåld

I augusti fyllde International Fellowship of Reconciliation 100 år. Detta uppmärksammades med ett stort firande i Konstanz, södra Tyskland, platsen där grunden till IFOR lades 1914. Personer från hela världen deltog.

Panelssamtal om ickevåldets utmaningar med bland andra 1976 års fredspristagare Mairead Maguire från Nordirland.

Under jubileet genomfördes en form av gatu-teater kallad die-in för att illustrera krig och vapens dödliga effekt.

Under jubileet pågick även ett fredsläger för unga.

● ● ● Gästkrönika Johanna Fredriksson

Lev förändringen

Jag gråter när jag ser svältande barn på tv. På min gata går en hungrig romsk kvinna. Jag upprörs över vidriga arbetsförhållanden och människor som måste färga kläder i giftiga vätskor. I min garderob hänger plagg från precis den fabriken.

Jag läser om den fruktansvärda situationen i Kongo. Sedan knappar jag på min mobiltelefon som innehåller material som upprätthåller konflikten. Världen blöder, barnen lider, människor svälter, miljön rasar samman. Jag ser det på tv, läser i tidningarna och jag förfasas. Jag vill göra någonting. Men känner mig samtidigt så maktlös. Jag borde skola om mig till läkare och ingå i hjälporganisationer. Jag borde sälja allt jag äger och ge mig ut i världen för att göra en insats. Men hindren blir för stora. Jag paralyseras.

Men så tänker jag på Gandhis uttryck: "Var förändringen du vill se i världen". Att vara den förändring man vill se behöver inte handla om att vända upp och ned på hela sitt liv. Det kan innebära att öppna sina ögon och se att jag har makt att förändra genom de val jag gör i vardagen.

Om jag vill ha ett öppet samhälle kan jag börja med att öppna mitt hem för andra människor. Om jag vurmar för mänskliga rättigheter kan jag visa respekt mot dem som finns i min närhet. Om jag förfasas över vidriga arbetsförhållanden kan jag välja att inte handla de varor som upprätthåller dem.

Det är inte alltid lätt att veta vad en ska göra för att det ska bli rätt. Hjälper jag verkligen en tiggare om jag ger den pengar eller bidrar det bara till fortsatt tiggeri? Jag vet inte. Men vad har jag för val? Makten att förändra strukturer i Rumänien ligger inte i mina händer. Visst, jag kan påverka genom påtryckningar, demonstrationer och bojkott. Men tills det blir förändring där kan jag välja att visa medmänsklighet mot dem jag möter på gatan. För jag vill leva i en värld där vi bryr oss om varandra. Svårare än så behöver det inte vara.

Johanna Fredriksson

Icke-våldstränare och journalist från Umeå

B

Ge bort en skyddsängel

Alla kan behöva en skyddsängel ibland. Särskilt de människor som **Kristna Fredsrörelsen** arbetar med.

Ge bort en skyddsängel till någon du tycker om. Då är du bland annat med och bidrar till arbetet med skydd av människorättsförsvarare i Mexiko, Guatemala och Colombia.

Ängeln
kostar 100 kr

Beställ på krf.se
eller ring 08-453 68 45

Bli medlem!

Hjälp oss förverkliga vår målsättning om fred och rättvisa!

**KRISTNA
FREDS**
RÖRELSEN

Ge en gåva!

Alla bidrag behövs! Din gåva går direkt till våra fredsprojekt.